

ZÎNETİN TERKİ*

El-hamdü li'llâh, sümme el-hamdü li'llâh...

El-hamdü li'llâhi'llezî hedânâ li-hâzâ vemâ künnâ li-nehtediye levlâ en hedâna'llâh... Ve mâ tevfiikî illâ bi'llâh, aleyhi tevekkeltü ve ileyhi ünîb... Neşhedü en lâ ilâhe illa'llâhu vahdehû lâ şerike leh. Ve neşhedü enne muhammeden abdühû ve habîbuhû ve rasûlüh...

Allâhümme salli ve sellim ve bârik alâ hâze'n-nebiyyi'l-kerîm, ve'r-rasûli seyyidü's-senedi'l-azim, li'l-kalbi'r-rahîm, seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn...

Emmâ ba'du feyâ ibâda'llâh... Üsiküm ve nefsi'l-âsiyeti bi-takva'llâhi ve tâatih... Inna'llâhe meallezîne'ttekav ve'llezînehüm muhsinûn... Kâle'llâhu tebareke ve teâlâ fî kelâmihî'l-hakîm:

Estaizü bi'llâh:

كُلْ وَاشْرَبْ وَأَوْلَتْ سُورِ وَأِنَّ هَلَى حِبْ

أَلْمُ سُرِفِينَ

(الأعراف: ٣١)

(Külû ve'sşrebû ve lâ tüşrifû innehû lâ yuhîbbü'l-müşrifîn.) [Yiyin, için, ama israf etmeyin! Muhakkak ki Allah israf edenleri sevmez.] (A'raf, 7/31)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Size bugün üzülererek israftan bahsetmek isteyeceğim. Bizim şahıslarımız mevzubahis değildir. Mevzubahis olan memleket ve millettir.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

الْبَدَاذَةُ مِنَ الْإِيمَانِ، الْبَدَاذَةُ مِنَ الْإِيمَانِ،
الْبَدَاذَةُ مِنَ الْإِيمَانِ

(حم. ه. طب. ك. هب، ض. عن عبد اللّ بن أبي أمامة عن أبيه)

RE. 194/8 (*El-bezâzetü mine'l-îmân, el-bezâzetü mine'l-îmâni, el-bezâzetü mine'l-îmâni.*)

(*El-bezâzetü mine'l-îmân*) “Zînetin terki imandandır. (*El-bezâzetü mine'l-îmân*) Zînetin terki imandandır. (*El-bezâzetü mine'l-îmân*) Zînetin terki imandandır.”

İmanlı insanlar zînete kıymet vermezler.

Zînetin terkinin imandan oluşu, imanı kâmil olan insanlar zînete kıymet vermezler, içlerini zînetlendirirler. Dış ziyneti dünyaya aittir, iç ziyneti Allah'a aittir. Binâenaleyh dışının zînetiyle değil de içinin zînetiyle uğraşır. Onun için dış zînetlere kat'iyen kıymet ve paha vermez. Bu hususta çok uzundur ders, yalnız şu kadarını okuyayım.

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XI, s.211, no:3630; İb-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.143, no:4118; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.XLV, s.285, no:21289; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.51, no:18; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.271, no:788; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.227, no:6470; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.125, no:157; Abdullah ibn-i Ebû Umâme Rh.A'ten, o da babasından.

Estaîzü bi'llâh:

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ

(التوبة: ٦٠)

(*Inneme>s-sadakâtü li'l-fukarâi ve'lmesâkîni...*)
[Zekâtlar ancak fakirlere, miskinlere... verilebilir.] (Tevbe, 9/60) ayet-i kerîmesinde sadakaların taksimi hususunda Cenâb-ı Hak listeyi hazırlamış, sekiz kişiye verilmesini tavsiye etmiş. Birisi kayboldu yedisi bâkî.,,

Bunlardan birisi *âmil*, sadakayı toplayan, bizim tabirimizce tahsildar idi. Vaktini sadaka toplamakla zâyi ettiğinden buna topladığı zekâttan geçineceği kadar, ihtiyâcât-ı zaruriyyesi kadar bir maaş, bir zekât verilir derler. Fakat oraya şöyle bir kayıt koymuş ki, diyor ki:

“—Bu ihtiyâcât-ı zaruriyesinin dışında, ‘Yetmiyor efendim bana, biraz daha veriniz.’ gibilerden istenirse para verilir mi?”

“—Bu israftır, israf da haramdır.” diyor.

Buna fazla verilen maaş israftır, israf da haramdır. Ben incelemeyeceğim, incelemesini size bırakıyorum. Hazret-i Allah-u Celle ve A'lâ da bize diyor ki:

كُلْ وَاشْرَبْ وَأُولَٰئِكَ سُرِفُوا

(الأعراف: ٣١)

(Külû ve'srebû ve lâ tûsrifû) “Yiyin, için, ama israf etmeyin!” (A'raf, 7/31) diyor.

Onların yine inceliğini size bırakacağım.

İntibah denilen uyanıklık, cemiyet nâmına toptan olur. Benim uyanışım, senin uyanışın para etmez. Toptan uyanıklık olur, toptan bir işe karar verirsek, toptan o işi yapmaya çalışırsak, onda muvaffak oluruz. Yoksa şu yapmış, bu yapmış, o olmaz.

Şimdi sana ufacık kısa bir misal söyleyeyim:

Şurada bildiğiniz bir Japon milleti var, hepiniz biliyorsunuz. Bu Japon milletinin bir yaşama tarzları, bir de kazanç tarzları var. Ben oradan gelenlerden aldığım mâlumat üzerine, onların yaşama tarzlarında iktisada son derece riayet ettiklerini öğrendim de şaşırımdım.

Biz bugün birbirimizle zînet yarışına düştük:

“—Onun apartmanı benimkinden daha üstün, ben ondan daha üstün olayım... Benim yaşayış tarzım ondan aşağı, ondan yukarı olayım...” diye bir yarışma halindeyiz.

Bu yarışma bize yakışır mı yakışmaz mı? Bu yarışmaya biz yakışır mıyız yakışmaz mıyız? Bize doğru mudur değil midir?

Bunu da size bırakıyorum. Bizim bugün birçok ihtiyâcât-ı zarûriyelerimizi dışarıdan tedarik etmek mecburiyetinde olduğumuzu kimse inkâr edemez. Bu kadar zarûret halinde olan bir milletin, bu kadar böyle zînet yarışına gidişi doğru mudur, değil midir?

Bu zînet yarışından bize ne fayda var? Evlerimizi istersek altınla süsleyelim, ne kıymeti var? Âleme el açtıktan sonra, âleme boyun büktükten sonra, bunun ne kıymeti olabilir?

Şu Peygamber SAS'ın o kadar mübarek sözleri vardır ki bu hususta, saymakla tükenmez. Şu en kısası iki kelimedenden ibaret:

(*El-bezâzetü mine'l-îmân*) “Zînetin terki imandandır.” sözünü mübarek SAS hazretleri üç defa tekrar ediyor. Her sözü bir kere söylerken, bu sözünü üç defa söylüyor ki:

“—Dikkat edin, iyi belleyin, üzerinde durun bunun!” demek istiyor.

Sen de Peygamber SAS'ın hayatını okursan göreceksin: “—Peygamber SAS fakir miydi, bir şeye muhtaç mıydı?”

Hâşâ! Her şey elinde idi. Her şey elinde olduğu halde onun ve onun ashâbının hayatını şöyle bir göz önünden geçirir, bir de bizim bugünkü hayatımızı göz önüne alırsak, arada aşılmaz ayrılıklar, farklar var. Bu biz müslümanlar için doğrusu çok çirkin bir şey!

Şimdi bir hac mevsimidir. Hep müslümanlar bu hac vazifelerini yapmak için gayret gösterdiler. Bu, bugün azâmi bir fiyatla 6000-7000 TL arasında bir paradır.

Ben çok üzülerek söyleyim ki. bugün bizim zenginlerimizin yaz mevsiminde yazlıkları için harcadıkları paranın sayısı bunun çok üstündedir. En aşağı bir yazlığı 5000 liraya

tutuyor. Oradaki masraf ayrıca kim bilir kaç mal olur. Bunu anlatırken de hiç sıkılmıyorlar.

Fakat, çok da yine üzülererek söylüyorum, insan kazanır ve bu paralarını harcamakta serbesttir. Kimsenin hukukuna tecavüz etmeye hakkımız yok. Fakat bugün Allah-u Teâlâ'nın o güzel beldesi olan Mekke-i Mükerreme ve Rasûlüllah'ın yattığı;

يَا خَيْرَ مَنْ دَفِنَتْ بِإِلْقَاعِ أَعْظَمَ هـ

فَطَابَ مِنْ طَيِّبِهِنَّ الْقَاعَ وَالْأَكْمَ

نَفْسِي الْفِدَاءَ لِقَبْرِ أَنْتَ سَاكِنَ هـ

فِيهِ الْعَفَافُ وَفِيهِ الْجُودُ وَالْكَرَمُ

*Ya hayra men düfinet bi'lkai a'zamuhû
Fetâbe min tıybihinne'lkâu ve'l-ekemü
Nefsi'l fidâu li-kabrin ente sâkinühû
Fîhi'l-afâfü ve fîhil-cûdü ve'l-keremü*

[Ey toprağa defnedilenlerin en hayırlısı ve en büyüğü!

Güzel kokularınla yeryüzünün alçak ve yüksek yerleri hep güzelleşti.

Senin bulunduğun kabre canım feda olsun!

[İffet, cömertlik ve kerem oradadır.]

diyerek meth olunan Peygamber SAS'in ziyaretleri ne on bin liraya, ne yüz bin liraya değışilmez arkadaş! Bir keyfi için, yazın on binlerce lirayı harcayabiliyor, fakat bu mevsimde Őu hacca gidemiyor.

“–Nafiledir.”

Zararı yok nafile olsun, senin yazlık mevsimine gidişin farz mı? Ne farz ne bir Şey... Zevk işi o. Hayatını seven insan yapıyor bunu.

Fakat burada manevî lezzet var, manevî sevap var, manevî yükseklik var. İman kuvveti var. İman kuvvetinin desteklenmesi içinse beş on bin lirayı harcaması bu sefer zor geliyor;

“–Ben gittiydim efendim hacca...” diyor.

“–Sen de niçin gidiyorsun, bir kere yetmedi mi?” diyor.

Ben de ona diyorum ki:

“–Bizim imamımız İmam Âzam Hazretleri'ne sor.”

İmam Âzam Hazretleri o zaman Bağdat'ta oturuyordu. Bağdat'tan Mekke'ye kadar 3000 kilometre bir mesafe var. O zaman otomobil yok, tayyare de yok... Zavallı at üzerinde mi, deve üzerinde mi, neyle gidiyorsa aylarca yol gidiyordu. Bu kadar meşakkati çekip de ömrü boyunca neden her sene hacca gitti, ona sor, bana sorma!

Aziz kardeş! Cenâb-ı Hak;

كَلَّ يَوْمَهُ وَفِي شَأْنِ

(الرحمان: ٢٩)

(*Külle yevmin hüve fî şe'nin.*) [O, her an yeni bir ilâhî tasarruftadır.] (Rahman, 55/29) buyuruyor.

Her günün tecellisi ayrı, her saatin tecellisi ayrı, her dakikanın tecellisi ayrı, her nefesin tecellisi ayrıdır. Bir nefes içerisinde ikinci nefese kadar onlarca tecelli olur.

Bütün müslümanların kıblesi Kâbe'dir. O Arafat da, malumunuz milyonlarca insanların toplandığı bir yerdir

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

الْجَمَاعَةُ رَحْمَةٌ

(القضاعي عن النعمان بن بشير)

(*El-cemâatü rahmetün*) “Cemaatte rahmet vardır.” Bundan daha büyük bir cemaat bulabilir misin?

Milyonların toplandığı bir yer, bir mekân... O mekânda bütün insanlar el birliğiyle, “*Lebbeyk, allâhümme lebbeyk!*” sedâlarıyla gökleri inletirler. Cenâb-ı Hakk'ın rızasını gönüllerine

² Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.278, no:18472; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.VI, s.516, no:9119; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.43, no:15; Ebü'ş-Şeyh, *el-Emsâl fi'l-Hadîs*, c.I, s.149, no:111; İbn-i Ebî Âsım, *es-Sünneh*, c.I, s.104, no:81; Nu'mân ibn-i Beşîr RA'dan.

Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.429, no:2058; Hz. Aişe RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.628, no:5962; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.V, s.392, no:9097; *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.934, no:20242; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.57, no:1074; *Câmiu'l-Ehadîs*, c.XII, s.66, no:11451.

matlub yapmışlar, feryad u figân ederler. Herkes kendi halinden acınır, Allah’a dua ve niyaz eder.

Öteden birisi der ki:

“—Hocaefendi bana bedava bir hac bulsan da ben de gitsem.”

“—İyi sana da bulalım bir bedel, sen de git! Pekiyi, senin paralarını ne yapacaksın sen? Mezara mı götüreceksin o paraları? Bir hayra mı harcayacaksın?”

Sen kendi paranla gitsen hacca daha iyi olmaz mı? Âlemin parasını alıp da hacca gideceğine, onu düşüneceğine kendi tasarrufunda oraya gidersen elbette daha makbul!”

Senin tasarrufunun en kısası... Bizim tasarrufumuz boğazımızdan kesmek sureti ile olur.

Haram olan sigara, haramlığında kerahat-i tahrimiyedir, harama yakın demek. Bunun hiçbir faydası yokken, her gün buna üç beş lira vermekten hiç kimse çekinmiyor. Çocuğu içiyor, hanımı içiyor, kendisi içiyor; günde beş on, on beş lira böylelikle hiç yoktan havaya gidiyor. Buna insan acıyamıyor, bundan tasarruf edemiyor da, bir insan Allah rızası için buradan kalkıp hacca giderken;

“—Aaaa! Sen ne yapıyorsun yahu! Niçin bu kadar paralarını harcıyorsun?” diyor.

Yahu kim kalıyor bu dünyada, bu dünya kime kalacak? Herkes buradan ömrünü tüketip gidecek. Sen bu mallarını, bu mülklerini mirasçılara bırakacaksın da ondan hayır mı göreceksin?

Bu çok büyük hata ve yanlış bir düşüncedir ki insan vâridatı çoğaltır. Çoğalan vâridatıyla da çocuklarına da miraslarım kalsın diyerekten özenir; “Filan adam çocuklarına şu kadar mal mülk bırakmıştır.” diyerekten iftihar da eder.

Bu âdetin ne kadar hatalı olduğunu bilmem anlatabilir miyim? Benim görüşüme göre, zengin kardeşlerin çocukları ne çalışmaya ne okumaya gayretli değildirler. Bunu istatistikler gösteriyor. Mekteplerde muvaffak olan çocuklar hep fakara çocuklarıdır. Birinci derecede muvaffak olanlar fakara çocuklarıdır. Çünkü onda acı var, yokluğun da acısını görmüştür.

Bir istikbalimi temin edeyim diyerek güzel bir gayretle çalışır.

Öteki zengin çocuğu:

“—Babamın bu kadar vâridat vardır. Yarın gözlerini yumdu muydu bunlar bana kalacak! Binâen aleyh, ne okumaya lüzum var, ne de çalışmaya!” der.

Bunun size gözümle gördüğüm bir misalini arz edeyim, kusura bakmazsanız:

Bizim Bursa’ımızda kaplıcalar mevki denilen Çekirge’de büyük bir mevkide güzel bir hamama sahip olan bir kardeş;

“—Buyurun hocaefendi, bugün bizim hamamımızda bir banyo yapın!” dedi.

“—Peki...” dedik.

Ama baktım ki hamam muhteşem, o adam da fakir, biliyorum; destereci bir adamdır, bir caminin de müezzinidir.

“—Kardeş!” dedim, “Sen bu hamamı nasıl ele geçirdin, bu milyonluk bir hamam?”

“—Ah hafız ağabey, sorma!” dedi. Dikkat edin ama!

“—Burası filan zâtın idi, sadece bu değil bu mıntıka o zâtın idi.

Bu zât çok müslüman idi, sabahleyin arabasına biner Camii Kebir’e namaza gelirdi. Fakat bıraktığı çocuklar mirasyedi oldular ve kumara da alıştılar. Binâen aleyh bunları birer birer yok fiyatına sattılar, yaşadılar, öldüler gittiler. Bu da o arada benim elime düştü.” dedi.

Mirasın acılığını gösteriyorum. Herkes alnının teriyle kazanıp da adam olmanın yoluna bakmalı! Hazıra konmaya bakmamalı!

“—Hazıra dağ dayanmaz.” derler.

Binâen aleyh, mirasçıyı düşüneneğine kendini düşün, istikbalini temin et! İmanını kuvvetlendir, Allah senden razı olduğu halde Allah’a dön!

Şunu da arz edeyim ki; sevaplar pek çoktur, hududu da yoktur sevapların. Bir fukaranın karnını doyurmak, ona bir elbise alıvermek, onu bir yerde barındırılmak, bunlar büyük sevaplardandır. Fakat haccın sevabına muâdil olacak bir sevap yoktur; ister farz ister nafil...

Böyle olmakla beraber, Allah nasip ettikçe her sene gideceğiz. Oraya gitmekle sevap alıp gelmek, günahları da döküp gelmek değil hüner. Oraya gidince, insanda kemal denilen bir yüksek mertebe var, insanlığın yüksek noktası... Bu yüksek noktasına ulaşabilmenin çarelerini arayıp ona ulaşabilmektir hüner.

Ama bu da tabii birden olmuyor. Tedrici bir surette gide gide, gide gide alışacak, bir gün de bakacaksın ki o kemâl mertebesine ulaşmış insanlar arasına, elbette sen de sokulmuş olacaksın.

Allah cümlemizi gaflet uykusundan uyandırısın da dinimize tam mânâsıyla sarılan, dinimizin emirlerine riayet edip de ziynetlere iltifat etmeyen, hakkın rızasını daima gözetleyen kullarının arasına bizleri de kabul eylesin...

Elâ inne ahsene'l-kelâm ve ebleğ'a'l-nizam, kelâmu'llâhi'l- meliki'l-azîzi'l-allâm... Kemâ kâle'llâhu tebâreke ve teâlâ fi'l- kelâm:

وَإِذَا قَرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعْ وَأَلْهَ وَأَنْصِتْ وَأُ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

(الأعراف: ٢٠٤)

(Ve izâ kurie'l-kur'âni festemiù lehû ve ensitû lealleküm türhamûn.)

“Kur'an okunduđu zaman, onu dinleyin ve susun, umulur ki merhamet edirsiniz.” (A'raf, 7/204)

Mehmet Zahid Kotku

İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

